

TAČKA IV

PREDLOG ODLUKE - TAČKA 4

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:

Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici 9.10.2023. godine donijelo

O D L U K U

I

Usvaja se izvještaj Komisije za ocjenu master rada **Analiza ranjivosti fizičko-geografskih uslova morskih zaštićenih područja Crne Gore** Šefike Beharović, studentkinje Studijskog programa za geografiju na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Studentskoj službi
- Uz zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović

UNIVERZITET CRNE GORE

FILOZOFSKI FAKULTET

Studijski program za psihologiju

VIJEĆU FILOZOFSKOG FAKULTETA

Odlukom Vijeća Filozofskog fakulteta, br. 01-652 od 11.3.2022. godine imenovana je Komisija za ocjenu master rada pod naslovom *Uloga vizuelne pažnje u prostornim i leksičkim zadacima* kandidatkinje Kristine Rajković.

U skladu sa članom 22, stav 1, Pravila studiranja na master studijama Univerziteta Crne Gore, Komisija podnosi sledeći

IZVJEŠTAJ

Kristina Rajković, studentkinja master studija Studijskog programa za psihologiju, na Filozofskom fakultetu Univerziteta Crne Gore, uradila je master rad na temu *Uloga vizuelne pažnje u prostornim i leksičkim zadacima*. Tema ovog rada je odobrena 11.3.2022. godine na sjednici Nastavno-naučnog vijeća Filozofskog fakulteta i odabrana komisija za njegovu ocjenu, u sastavu: prof. dr Vasilije Gvozdenović (Filozofski fakultet - Nikšić), prof. dr Dejan Lalović (Filozofski fakultet - Nikšić), dr Bojana Miletić (Filozofski fakultet - Nikšić). Kandidatkinja je sa uspjehom položila predmete predviđene aktuelnim nastavnim planom i programom master studija na Studijskom programu za psihologiju. Trenutno je angažovana kao saradnica u nastavi na Studijskim programima za psihologiju, pedagogiju, obrazovanje učitelja i predškolsko

obrazovanje i vaspitanje, na predmetima iz oblasti Opšte psihologije i Metodologije i statistike u psihološkim istraživanjima.

Master rad kandidatkinje napisan je na 69 stranica, prema uputstvima Pravila studiranja na master studijama Univerziteta Crne Gore. Podijeljen je u šest poglavlja: Uvod, Metod, Rezultati, Diskusija, Završna diskusija i zaključak, i Literatura. Sadrži dvije glavne cjeline – Eksperiment 1: Verbalni zadatak, i Eksperiment 2: Prostorni zadatak, u kojima se nalaze zasebni Metod, Rezultati i Diskusija. Uvod, Završna diskusija i zaključak, i Literatura zajednički su za obje cjeline.

U uvodnom poglavlju (1–11 stranica) je predstavljen teorijski okvir, definicije konstrukta pažnje, kao i pregled relevantnih dosadašnjih istraživanja na tu temu. Pregled je prikazan kroz prizmu istraživanja koje je izvedeno. U odeljcima Metod su opisani uzorak ispitanika, stimulusi i aparatura, nacrt i procedura u prvom (12–15) i drugom eksperimentu (45–46). Poglavlja Rezultati sadrže sistematizaciju značajnih rezultata iz eksperimenata i njihov grafički i tabelarni prikaz (16–41; 47–59), nakon čega slijedi Diskusija (42–44; 60). U tim poglavljima su interpretirani dobijeni nalazi i njihove implikacije. Završna diskusija i zaključak predstavljaju sintezu prethodnih diskusija i ispitivanje odnosa dobijenih rezultata u oba eksperimenta (61–64). Diskutovani su i dalji pravci istraživanja i preporuke za nove studije. U Literaturi je naveden alfabetski prikaz korišćenog korpusa naučne produkcije u vidu istraživačkih članaka i knjiga, po APA 6 principima (65–69).

Za ispitivanje je kao glavni konstrukt izabrana vizuelno-prostorna pažnja. Prethodna istraživanja na tu temu ne uspijevaju da daju konzistentne odgovore o tome kako se ista manifestuje, što je evidentno u opsežnom pregledu literature. Korišćena je modifikovana paradigma Poznerove prostorne orijentacije, sa navođenjem u vidu pogleda i sa stimulus-metama tekstualnog karaktera: riječi i neriječi. U istraživanju je korišćen ponovljeni faktorski nacrt tipa $2 \times 2 \times 3$. Faktori su bili: 1. leksikalnost, na dva nivoa (riječi i pseudoriječi), 2. lokacija mete, na dva nivoa (lijevo i desno) i 3. kongruentnost smjera pogleda i lokacije mete, na tri nivoa (kongruentno, nekongruentno i neutralno navođenje). Kongruentno navođenje je predstavljalo situaciju kada je smjer pogleda u saglasnosti sa lokacijom na kojoj će se pojaviti stimulus-meta (riječ ili pseudoriječ). Nekongruentno navođenje je podrazumijevalo situaciju kada je smjer pogleda bio suprotan od lokacije na kojoj će se pojaviti meta, dok je neutralno navođenje predstavljalo izlaganje kada je pogled na šematskom licu pravo, nezavisno od lokacije na kojoj će se pojaviti meta.

Urađena su dva eksperimenta sa istom metodološkom postavkom, gdje je razlika bila u zadatku ispitanika. U Eksperimentu 1 je zadatak ispitanika bio leksička odluka, a u Eksperimentu 2 zadatak lokalizacije. Postavljeni cilj bio je ispitati fenomen pomjeranja pažnje u zavisnosti od leksičkih karakteristika teksta i kongruentnosti smjera navođenja pogledom i lokacije mete, a kroz zavisne varijable vrijeme reakcije i proporcija tačnih odgovora.

Utvrđeno je da su u oba zadatka – verbalnom i prostornom – uticaja imale i leksikalnost i kongruencija, kada je u pitanju vrijeme potrebno za davanje odgovora. Veći efekat u leksičkom zadatku je imao faktor leksikalnosti, dok je u prostornom zadatku bio veći efekat kongruencije. Efekti koji su dobijeni se dominantno po veličini klasifikuju u velike. Kada je u pitanju efekat kongruencije za varijablu vrijeme reakcije, dobijen je efekat facilitacije, ali ne i efekat inhibicije – kongruentna navođenja su facilitirala davanje odgovora, a nekongruentna navođenja nisu inhibirala davanje odgovora. U oba eksperimenta je dobijen i efekat lokacije mete, gdje su se one koje su se nalazile u desnom vizuelnom polju u najvećem broju slučajeva brže identifikovale/lokalizovale. Kada je u pitanju varijabla proporcija tačnih odgovora, jedini značajan efekat se pokazao u Eksperimentu 2, i to efekat leksikalnosti – riječi su lokalizovane tačnije nego neriječi.

Rezultati su interpretirani u odnosu na postojeće teorije pažnje i jezika. Dobijeni nalazi se dobro uklapaju u postojeći korpus literature vezan za paradigmu prostorne orijentacije i navođenje pogledom kao „socijalnim“ stimulusom. Očekivani nalazi u zadatku leksičke odluke višestruko su potvrđeni. Diskutovani su nalazi o dominantnosti desnog vizuelnog polja u kontekstu specijalizacije lijeve moždane hemisfere u obradi jezika i prirode procesa čitanja našeg jezika, te sveukupne metodološke postavke eksperimenata. Prodiskutovani su potencijalni nedostaci istraživanja, te predloženi dalji pravci ispitivanja, koji idu u smjeru inkorporiranja okulomotornih i neuralnih mjera zarad boljeg razumijevanja načina pomjeranja pažnje.

Master rad predstavlja originalno istraživanje koje je prvi put implementirano na Studijskom programu za psihologiju. Tematika je aktuelna i značajna za razumijevanje načina pomjeranja pažnje i povezanosti vizuelno-prostorne pažnje i čitanja. Sa stanovišta metodološkog, naučnog i stručnog pristupa istraživanju, ispunjava sve elemente savremenih studija iz oblasti eksperimentalne psihologije. Zaključujemo da istraživanje u pitanju predstavlja adekvatan master rad iz šire oblasti kognitivne psihologije, dobro je metodološki i statistički potkovan, i sa teorijskim uvodom predstavlja dobru osnovu za dalja istraživanja.

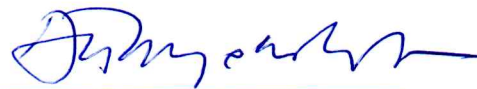
Zaključak i predlog

U skladu sa prethodno navedenim stavovima, a na osnovu Pravila o studiranju na master studijama Univerziteta Crne Gore, Komisija sa zadovoljstvom daje pozitivnu ocjenu, te predlaže Vijeću da usvoji Izvještaj i odobri javnu odbranu master rada pod nazivom *Uloga vizuelne pažnje u prostornim i leksičkim zadacima*, kandidatkinje Kristine Rajković.

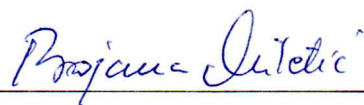
KOMISIJA

prof. dr Dejan Lalović, predsjednik komisije

prof. dr Vasilije Gvozdenović, mentor

dr Bojana Miletić, član

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRIMLJENO:	5-10-2023.		
ORG. JED.	BROJ	PRILOG	
01	2984		

PREDLOG ODLUKE - TAČKA 4/1

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:

Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici 9.10.2023. godine donijelo

O D L U K U

I

Usvaja se izvještaj Komisije za ocjenu master rada **Uloga vizuelne pažnje u prostornim i leksičkim zadacima** Kristine Rajković, studentkinje Studijskog programa za psihologiju na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Studentskoj službi
- Uz Zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović

UNIVERZITET CRNE GORE

FILOZOFSKI FAKULTET VIJEĆU

Odlukom Vijeća Filozofskog fakulteta, br.01-2497 od 19.010.2022. godine, imenovana je Komisija za ocjenu master rada, pod naslovom *Uloga i značaj asistenata u nastavi u radu sa djecom sa smetnjama u razvoju u prvom ciklusu osnovne škole*, kandidatkinje **Ane Dubljević Vukotić**. U skladu sa članom 29, stav 1 Pravila studiranja na postdiplomskim studijama, Komisija podnosi sledeći

IZVJEŠTAJ O MASTER RADU

KRATKI PRIKAZ RADA

Master rad kandidatkinje Ane Dubljević Vukotić, *Uloga i značaj asistenata u nastavi u radu sa djecom sa smetnjama u razvoju u prvom ciklusu osnovne škole*, napisan je na 79 strana, u Times New Roman fontu, prored 1,5. Rad je struktuiran u dvije tematske cjeline. U okviru prve tematske cjeline *Teorijske osnove istraživanja* detaljno je operacionalizovan koncept: Ključnih polazišta inkluzivnog obrazovanja u školskom kontekstu, Uloga asistenta u nastavi u procesu rada sa djecom sa smetnjama i teškoćama u razvoju, Saradnja asistenata u nastavi sa roditeljima, učiteljima i stručnim saradnicima.

Istraživački dio, ima razrađen koncept: Problem i predmet istraživanja, Cilj i zadaci istraživanja, Istraživačke hipoteze, Metode, tehnike i instrumenti istraživanja, Uzorak ispitanika i Interpretacija rezultata istraživanja. Nakon objedinjavanja teorijskog i metodološkog dijela rada kandidatkinja Ana Dubljević Vukotić je opsežno analizirala empirijsku evidenciju u okviru ovog poglavlja, pod nazivom, Zaključak.

Kandidatkinja Ana Dubljević Vukotić, je svoju teorijsku elaboraciju fokusirane problematike utemeljila u brojnim relevantnim izvorima i publikacijama (ukupno 43 jedinice). Na kraju su prilozi, odnosno instrumenti, funkcionalno operacionalizovani i primijenjeni u ovom istraživanju.

Zadatak svakog savremenog društva je da obezbijedi najadekvatnije uslove, koji će omogućiti fleksibilniji sistem obrazovanja i obezbijediti svakom djetetu da napreduje analogno svojim mogućnostima (Erten & Savage, 2022). Inkluzija znači pripadati, biti sa drugima, biti uključen u aktivnosti sa drugima. Inkluzija podrazumijeva prilagođavanje rada nastavnika, kako bi na najbolji način mogao da zadovolji različitosti učenika i njihove potrebe (Biggs, Gilson & Carter, 2016). U uvodnom dijelu kandidatkinja Dubljević Vukotić navodi da sam proces inkluzivnog obrazovanja učenika sa smetnjama u razvoju u osnovnoj školi, zavisi od mnogo faktora: učitelji treba da budu kreativni u pogledu osmišljavanja aktivnosti za rad sa učenicima koji imaju smetnje i teškoće u razvoju, asistenti treba da prate i procjenjuju funkcionisanje učenika sa smetnjama u razvoju, te shodno tome primjenjuju određene metodičke strategije i učitelji i asistenti moraju zajedničkim snagama i angažmanom, kroz neposrednu i otvorenu komunikaciju da osmisle one aktivnosti i pripreme optimalne materijale u cilju razvoja sposobnosti kod učenika sa smetnjama i teškoćama u razvoju kao i partnerski odnos između asistenta, učitelja i roditelja djece sa smetnjama u razvoju je neophodan. Dakle, postaje jasno da asistent u nastavi u velikoj mjeri može da doprinese kvalitetnom sprovođenju inkluzivnog obrazovanja .

U teorijskom dijelu rada kandidatkinja Ana Dubljević Vukotić, navodi da asistenti u nastavi mogu da organizuju rad u malim grupama. Učenik sa teškoćama u razvoju u interakciji sa svojim vršnjacima tipičnog razvoja formira svoju ličnost. Naime, šira i uža društvena sredina utiče na formiranje pojedinih karakteristika i ponašanja svakog pojedinca. U socijalnoj sredini u kojoj učenik sa smetnjama u razvoju živi, dolazi do različitih interakcija i uzajamnog djelovanja pojedinaca, do djelovanja dvije ili više jedinki na pojedinca i njihovo ponašanje, ali i suprotno. Ovi uticaji mogu biti direktni ili indirektni, jači ili slabiji, podsticajni ili inhibitorni, ali su uvijek prisutni. Kandidatkinja Vukotić, u dijelu rada, pod nazivom *Istraživački dio*, razvija metodološki koncept rada kroz cjelishodno projektovani cilj i zadatke, a potom i logično, detaljno operacionalizovane hipoteze. U cjelini posmatrano predmet istraživanja predstavlja ulogu i značaj asistenta u nastavi u radu sa djecom sa smetnjama i teškoćama u razvoju u prvom ciklusu osnovne škole.

U skladu sa ciljem istraživanja, kandidatkinja Ana Dubljević Vukotić, **glavnu** hipotezu definiše na sljedeći način: Pretpostavlja se da asistenti u nastavi pružaju pomoć i podršku djeci sa smetnjama i teškoćama u razvoju u procesu usvajanja nastavnih sadržaja u prvom ciklusu osnovne škole, te da svojim aktivnim angažmanom doprinose efikasnijoj

socijalnoj interakciji i komunikaciji ove djece sa vršnjacima tipičnog razvoja, sarađujući u tom procesu sa roditeljima, učiteljima i stručnim saradnicima.

Istraživanje je sprovedeno na uzorku od pedeset učitelja, četrdeset asistenata i dvadeset roditelja djece sa poteškoćama u razvoju. Dobijeni rezultati, kako navodi kandidatkinja Vukotić, pokazuju da asistenti u nastavi pomažu djeci sa smetnjama i teškoćama u razvoju u procesu usvajanja nastavnih sadržaja.

Asistenti u nastavi primjenjuju određene strategije u kontekstu efikasnije socijalne interakcije djece sa smetnjama i teškoćama u razvoju sa vršnjacima koji se razvijaju na tipičan način.

Asistenti u nastavi aktivno sarađuju sa stručnim saradnicima, učiteljima i roditeljima djece sa smetnjama i teškoćama u razvoju. Roditelji djece sa smetnjama i teškoćama u razvoju percipiraju da asistenti imaju značajnu ulogu u inkluzivnom obrazovanju. Na osnovu ovih dobijenih rezultata potvrđena je glavna hipoteza.

ZAVRŠNA OCJENA RADA

Imajući u vidu navedenu argumentaciju koja svjedoči o kvalitetu, relevantnosti, svrsishodnosti, inovativnosti master rada kandidatkinje **Ane Dubljević Vukotić**, na temu koja je izuzetno aktuelna i značajna, Komisija je pozitivno ocijenila rad, te predlaže Vijeću Filozofskog fakulteta da usvoji Izvještaj i odobri javnu odbranu master teze, pod nazivom ***Uloga i značaj asistenata u nastavi u radu sa djecom sa smetnjama u razvoju u prvom ciklusu osnovne škole***

KOMISIJA

Prof.dr Tatjana Novović, predsjednik

Tatjana Novović

Prof.dr Nada Šakotić, mentor

Nada Šakotić

Prof.dr Biljana Maslovarić, član

B. Maslovarić

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRIMLJENO: 6. 10. 2023.			
ORG. JED.	BROJ	PRILOG	VRJEDNOST
01	3024		

PREDLOG ODLUKE - TAČKA 4/2

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:

Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici 9.10.2023. godine donijelo

O D L U K U

I

Usvaja se izvještaj Komisije za ocjenu master rada **Uloga i značaj asistenata u nastavi u radi sa djecom sa smetnjama u razvoju u prvom ciklusu osnovne škole** Ane Dubljević Vukotić, studentkinje Studijskog programa za inkluzivno obrazovanje na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Studentskoj službi
- Uz Zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović